

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Patrológia / Church Fathers / Patrologie
Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3. Intézet	Római Katolikus Didaktikai Teológia Intézet
1.4. Tudományterület	Teológia
1.5. Képzési ciklus	Alapképzés
1.6. Szak / képesítés	Római Katolikus Didaktikai Teológia / Roman Catholic Didactic Theology / Teologie Romano-Catolică Didactică
1.7. Képzési forma	Nappali tagozat

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Patrológia / Church Fathers / Patrologie	A tantárgy kódja	RLM2103
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. András Szabolcs		
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. András Szabolcs		
2.4. Évfolyam	I.	2.5. Félév	2
2.6. Értékelés típusa	Vizsga	2.7. A tantárgy jellege	Kötelező
2.8. A tantárgy típusa	Szaktárgy / Disciplina de specializare (DS)		

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2; 3.3. szeminárium/labor/projekt: 2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5. előadás	28; 3.6. szeminárium/labor: 28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása			óra
Tanulás tankönyv, jegyzet, bibliográfia és saját jegyzetek alapján (ÖT)			14
Kiegészítő dokumentáció könyvtárban, szakmai elektronikus platformokon és terepen			16
Szemináriumok/laborok/projektek, házi feladatok, referátumok, portfóliók és esszék előkészítése			8
Tutori tevékenység / szakmai konzultáció			4
Vizsgák			2
Egyéb tevékenységek: kétirányú kommunikáció a tantárgyfelelőssel / tutorral			0
3.7. Az egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységek (ÖT) összesen			44
3.8. Összes féléves óraszám			100
3.9. Kreditek száma			4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	Nincsenek.
4.2. Kompetenciabeli	Nincsenek.

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Táblával, számítógéppel és videoprojektorral felszerelt terem; internet-hozzáférés és online platform a tananyagok és a kommunikáció számára.
5.2. A szeminárium/labor lebonyolításának feltételei	Táblával, számítógéppel és videoprojektorral felszerelt terem; hozzáférés a bibliográfiához, patrisztikus és tanítóhivatali szövegekhez; online platform a szövegek és feladatok megosztásához.

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből átvéve)

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	C1. A római katolikus teológia és a Katolikus Egyház alapvető etikai elveinek bemutatása a didaktikai tevékenységben. C1.2 A szakterület alapelveinek és módszereinek alkalmazása a vallás és társadalmi következményeinek kutatásában.
CP4	C4. A vallási és kulturális kontextus azonosítása és elemzése közösségekben, többfelekezetű környezetben. C4.2 Nyitott párbeszéd folytatása más felekezetekkel és a társadalommal. C4.5 Tudományos dolgozatok készítésének képessége.
Transzverzális kompetenciák	
CT1, CT3	C1. A szakmai feladatok határidőre, pontosan, hatékonyan és felelősségteljesen történő teljesítése, az etikai és szakmai deontológiai elvek tiszteletben tartásával. C1.1 A szakmai feladatok felelősségteljes végrehajtása.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből átvéve)

A tantárgy által célzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeretek és megértés (Knowledge and understanding)	Sajátos akadémiai készségek (Specific academic skills)
CP1	Leírja és osztályozza a keresztény szertartásokat, rítusokat és rituálékat történeti fejlődésükben és jelenlegi helyzetükben. Felismeri és értelmezi egy személy vagy csoport spirituális elköteleződését az élet magasabb céljának keresésében. Elsajátítja és helyesen alkalmazza a patológia alapfogalmait.	Liturgikus, doktrinális és spirituális szövegeket használ a keresztény hagyomány értelmezésében.
CP4	Gyakorolja az egyházi szövegek kritikus elemzését, a forráskritika és a hermeneutikai elvek alkalmazásával.	A patrisztikus ismereteket didaktikai gyakorlatba ülteti át, a teológia hatékony és megalapozott tanítása érdekében.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeretek és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató meghatározza a patológia és a patrisztika alapfogalmait: egyházatyák, hagyomány, tanítás, kánon, eretnecség, apologetika és patrisztikus hermeneutika. 2. A hallgató elmagyarázza az első keresztény századok irodalmának történeti, kulturális és doktrinális kontextusát. 3. A hallgató bemutatja az apostoli atyák, apologeták, alexandriai, latin, kappadókiai és késő bizánci atyák hozzájárulását a keresztény teológia fejlődéséhez. 4. A hallgató ismerteti a patrisztikus hagyomány szerepét a szentháromságtani, krisztológiai, egyháztani és mariológiai tanítás megfogalmazásában.
Sajátos akadémiai készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató kritikusan elemez patrisztikus szövegeket, megfelelő történeti, hermeneutikai és teológiai módszerrel. 2. A hallgató szóban és írásban helyesen használja a patrisztikus terminológiát. 3. A hallgató összehasonlítja a keleti és nyugati patrisztikus hagyományokat, kiegyensúlyozott és ökumenikus szempontú akadémiai megfigyeléseket fogalmazva meg. 4. A hallgató a patrisztikus forrásokat didaktikai, katechetikai és pasztorális tevékenységekbe integrálja.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás

Előadás	Tanítási-tanulási módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a patológiába: meghatározás, tárgy, kutatási módszerek	Előadás, párbeszéd	A tantárgy helye és alapterminológiája
2. A patrisztikus írásk történeti és kulturális kontextusa: apostoli és apologetikus kor	Előadás, történeti elemzés	Az ősegyház és a görög-római világ
3. Apostoli atyák: Római Kelemen, Antiochiai Ignác, Szmirnai Polikárp	Előadás, szövegelemzés	Hagyomány, püspökség, vértanúság
4. Keresztény apologeták: Jusztinosz vértanú, Athénagorasz, Antiochiai Teofil	Előadás, párbeszéd	Hit, értelem és a kereszténység védelme
5. Lyoni Iréneusz és a gnózis elleni küzdelem	Előadás, doktrinális elemzés	A hit szabálya és az apostoli folytonosság
6. Az alexandriai kateketikai iskola: Alexandriai Kelemen és Órigenész	Előadás, szövegelemzés	Allegorikus exegézis és Logosz-teológia
7. A karthágói teológiai iskola: Tertullianus és Ciprián	Előadás, párbeszéd	Latin terminológia és egyháztan
8. Kaiszareiai Euszebiosz és az egyháztörténet-írás kezdetei	Előadás, szintézis	Emlékezet, történelem és keresztény identitás
9. Nagy Szent Atanáz és az ariánus vita	Előadás, doktrinális elemzés	Nikaia és a Logosz krisztológiája
10. Kappadókiai atyák: Nagy Szent Vazul, Nazianzoszi Szent Gergely, Nüsszai Szent Gergely	Előadás, összehasonlító elemzés	Szentháromságtani nyelv és spirituális teológia

11. Latin atyák: Ambrus, Jeromos, Ágoston	Előadás, párbeszéd	Szentírás, kegyelem, Egyház és latin teológia
12. Krisztológiai viták az V-VI. században: Alexandriai Cirill és Kalkedón	Előadás, szövegelemzés	Krisztológia és zsinati terminológia
13. Késő patrisztika: Nagy Szent Leó, Nagy Szent Gergely, Hitvalló Maximosz	Előadás, szintézis	Átmenetek a középkori teológia felé
14. Damaszkuszi Szent János és a patrisztikus korszak lezárása	Előadás, párbeszéd, szintézis	Dogmatikai szintézis és keleti hagyomány
Előadás bibliográfia		

J.N.D. Kelly, Early Christian Doctrines, 1978; J.B. Lightfoot – J.R. Harmer, The Apostolic Fathers, 1989; Henry Bettenson, The Early Church Fathers, 1969; Vanyó László, Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe, Szent István Társulat, Budapest, 1998; Henry Chadwick, The Early Church, Penguin, 1993; Frances M. Young, From Nicaea to Chalcedon, 2010; Irenaeus of Lyon, Against Heresies; Athanasius of Alexandria, On the Incarnation; Augustine of Hippo, Confessions; Augustine of Hippo, The City of God; Philip Schaff (ed.), Nicene and Post-Nicene Fathers; Benedicta Ward (ed.), The Sayings of the Desert Fathers; Anthony Meredith, The Cappadocians, 1995; Richard A. Norris Jr., The Christological Controversy, 1980.

8.2 Szeminárium / labor

Szeminárium / labor	Tanítási-tanulási módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés, a félév tematikája és a szövegelemzés módszertana	Szövegelemzés, párbeszéd	A tevékenység megszervezése
2. Római Kelemen és Antiochiai Ignác	Szövegelemzés, egyéni és csoportos munka	Apostoli atyák
3. Juszinosz vértanú és a keresztény apologetika	Szövegelemzés, vita	Hit és értelem
4. Lyoni Iréneusz: Hagyomány, Szentírás és a hit szabálya	Szövegelemzés, csoportmunka	A gnózis elleni küzdelem
5. Alexandriai Kelemen és Órigenész	Szövegelemzés, párbeszéd	Alexandria és exegézis
6. Tertullianus és Ciprián	Szövegelemzés, csoportmunka	Korai latin teológia
7. Nagy Szent Atanáz: a megtestesülés és Nikaia	Doktrinális elemzés, vita	Krisztológia és szentháromságtan
8. Nagy Szent Vazul: A Szentlélekről	Szövegelemzés	Patrisztikus pneumatológia
9. Nazianzoszi Szent Gergely: teológiai beszéd a Szentháromságról	Szövegelemzés, párbeszéd	Dogmatikai nyelvezet
10. Nüsszai Szent Gergely: teológia és lelki élet	Szövegelemzés	Misztika és antropológia
11. Ágoston: Vallomások és De Trinitate	Szövegelemzés, vita	Latin teológia
12. Alexandriai Cirill és Kalkedón	Zsinati szövegelemzés	Patrisztikus krisztológia
13. Hitvalló Maximosz és Krisztus akaratainak teológiája	Szövegelemzés	Késő patrisztika
14. Damaszkuszi Szent János és a patrisztikus szintézis	Szintézis, párbeszéd, formatív értékelés	A tanulási eredmények integrálása
Szemináriumi bibliográfia		

A tevékenységi tervben megjelölt patrisztikus szövegek: Római Kelemen, Antiochiai Ignác, Juszinosz vértanú, Lyoni Iréneusz, Alexandriai Kelemen, Órigenész, Tertullianus, Ciprián, Nagy Szent Atanáz, Nagy Szent Vazul, Nazianzoszi Szent Gergely, Nüsszai Szent Gergely, Ágoston, Alexandriai Cirill, Hitvalló Maximosz, Damaszkuszi Szent János. Az előadás bibliográfiája a szeminárium alaphibliográfiájaként is használatos.

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1. Értékelési kritériumok	9.2. Értékelési módszerek	9.3. Arány a végső jegyben
9.4 Előadás	A patológia alapfogalmainak ismerete; a patrisztikus szövegek történeti és doktrinális kontextusba helyezésének képessége; a patrisztikus, bibliai és tanítóhivatali források helyes használata; teológiai szintézis készítésének képessége.	Írásbeli vizsga: teszt, szövegelemzés és/vagy teológiai esszé. Online oktatás esetén: szóbeli vizsga vagy platformon végzett értékelés.	70%
9.5 Szeminárium/labor	Aktív részvétel a szövegelemzésben; a bibliográfia és a szemináriumi feladatok előkészítése; érvelt teológiai értelmezés megfogalmazásának képessége; bekapcsolódás egyéni és csoportos tevékenységekbe.	Folyamatos értékelés: szemináriumi aktivitás, szövegelemzés, érvelt hozzászólások, esetleges feladatok/olvasási lapok.	30%

9.6 A teljesítés minimális feltételei: a patológia alapfogalmainak ismerete; a patrisztikus irodalom fejlődési szakaszainak és néhány egyházatya hozzájárulásának azonosítása; aktív részvétel az előadásokon és szemináriumokon; bekapcsolódás a szövegelemzésbe; hiányzás esetén a munkák/feladatok határidőre történő leadása; legalább 5-ös jegy megszerzése a végső értékelésen.

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok / Sustainable Development Goals)

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
---	---	--

1 FĂRĂ SĂRĂCIE 	2 FOAMETE „ZERO” 	3 SĂNĂTATE ȘI BÎNĂSTARE 	4 EDUCATIE DE CALITATE 	5 EGALITATE DE GEN 	6 APA CURATĂ ȘI SANITATIE 	7 ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACESIBILE 	8 MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ 	9 INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ
			X					
10 INEGALITĂȚI REDUSE 	11 ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE 	12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ 	13 ACȚIUNE CLIMATICĂ 	14 VIAȚĂ ACVATICĂ 	15 VIAȚĂ TERESTRĂ 	16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE 	17 PARTENERIAȚE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR 	Nu se aplică nici o etichetă
								

Kitöltés időpontja: 10. 04. 2026

Az előadásért felelős oktató aláírása	A szemináriumért felelős oktató aláírása
Intézeti jóváhagyás dátuma:	Intézetigazgató aláírása